

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
NIILA JÄÄSKINENA
přednesené dne 23. dubna 2015¹

Věc C-69/14

Dragoș Constantin Târșia
proti
Statul român

a

Serviciului public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a autovehiculelor

[Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Tribunalul Sibiu (Rumunsko)]

„Právní předpisy členského státu, které umožňují přezkum pravomocných (soudních) rozhodnutí porušujících unijní právo vydaných ve správním řízení, ale nikoli v občanskoprávním řízení — Žádost o obnovu řízení v souvislosti s pravomocným rozhodnutím vydaným v občanskoprávním řízení ohledně daně ze znečišťování životního prostředí z motorových vozidel — Překážka věci rozsouzené — Zásady efektivity a rovnocennosti — Článek 47 Listiny základních práv“

I – Úvod

1. V roce 2007 podal žalobce v původním řízení u rumunského občanskoprávního soudu žalobu, jíž se domáhal vrácení zvláštní daně z motorových vozidel, kterou uhradil z vozidla dovezeného z jiného členského státu. Registrace takového vozidla příslušným rumunským státním orgánem byla totiž podmíněna předložením dokladu o zaplacení této zvláštní daně z motorových vozidel. Následně v dubnu 2011 Soudní dvůr vydal rozsudek Tatu, v němž rozhodl, že článek 110 SFEU brání tomu, aby členský stát zavedl daň ze znečišťování životního prostředí, které jsou podrobena motorová vozidla při první registraci v tomto členském státě, pokud je toto daňové opatření nastaveno takovým způsobem, že odrazuje od uvádění ojetých vozidel zakoupených v jiných členských státech do provozu v uvedeném členském státě, aniž odrazuje od koupě ojetých vozidel téhož stáří a téhož opotřebení na tuzemském trhu².

2. Před vydáním rozsudku Tatu byla žaloba v původním řízení, kterou se uvedený žalobce domáhal vrácení části zvláštní daně odpovídající dani ze znečištění životního prostředí, zamítnuta rozsudkem v občanskoprávním řízení, který následně nabyl podle rumunského práva právní moci. Žalobce v původním řízení proto argumentuje, že podle unijního práva musí mít nárok na vrácení daně, zejména proto, že rumunské právní předpisy upravují výjimku ze zásady překážky věci rozsouzené, pokud jde o rozsudky, které jsou následně shledány neslučitelnými s unijním právem, ovšem jen pokud takové rozsudky byly vydány ve správním řízení.

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Rozsudek Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219).

3. Podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být daně vybrané v rozporu s pravidly unijního práva a částky vyplacené státu nebo státem zadržené v přímé souvislosti s těmito daněmi, vráceny spolu s úroky, aby byl obnoven stav před výběrem těchto částek³. Současně však Soudní dvůr uznal, že zásada překážky věci rozsouzené, která je zakotvena v právních systémech všech členských států i v samotném unijním právu⁴, se vztahuje na rozsudky vnitrostátních soudů, které nabyly právní moci, i když jsou patrně v rozporu s unijním právem⁵. Z toho vyplývá, že za určitých okolností lze vrácení takových daní (legálně) odmítnout.

4. Vzhledem k omezením procesní autonomie členských států vyplývajícím z unijního práva, stanoví-li vnitrostátní právo výjimky ze zásady překážky věci rozsouzené a umožňuje za určitých okolností přezkoumat rozsudky, které již nabyly právní moci, musí být taková výjimka použitelná i v případě, že je dotčený pravomocný rozsudek neslučitelný s unijním právem⁶.

5. V projednávané věci má Soudní dvůr možnost dále rozpracovat svou judikaturu týkající se vzájemného vztahu mezi zásadou překážky věci rozsouzené a předností unijního práva. Touto otázkou je nutné se zabývat zejména ve světle zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 SEU, různých ustanovení Listiny základních práv Evropské unie, a sice práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 a rovnosti před zákonem zaručené článkem 20 Listiny, společně s nejčastějšími důvody, na jejichž základě byla vnitrostátní pravidla upravující překážku věci rozsouzené napadena pro neslučitelnost s unijním právem, a sice zásadami efektivity a rovnocennosti⁷.

II – Právní rámec

6. Článek 148 rumunské ústavy⁸ uznává přednost unijního práva a ukládá parlamentu, prezidentu republiky, vládě a soudním orgánům, aby tuto přednost zajišťovali.

7. Článek 322 rumunského občanského soudního řádu⁹ stanoví:

„Obnova řízení týkající se rozsudku, který se stal pravomocným v řízení o odvolání nebo rozsudku, proti kterému nebylo podáno odvolání, jakož i rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, může být navrhována v následujících případech:

[...]9 pokud Evropský soud pro lidská práva shledal porušení základních práv nebo svobod vyplývajících ze soudního rozhodnutí a závažné důsledky tohoto porušení nadále existují a nelze je napravit jinak než prostřednictvím obnovy řízení;

3 — Rozsudek Manea (C-76/14, EU:C:2015:216), body 46 a 50. Rovněž viz rozsudek Nicula (C-331/13, EU:C:2014:2285), body 27 a 28 a citovaná judikatura.

4 — Soudní dvůr potvrdil, že se zásada překážky věci rozsouzené vztahuje i na jeho vlastní rozhodnutí. Například viz rozsudky Komise v. Lucembursko (C-526/08, EU:C:2010:379), body 26 a 27, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (C-352/09 P, EU:C:2011:191), bod 23.

5 — Zejména viz rozsudky Impresa Pizzarotti (C-213/13, EU:C:2014:2067); Fallimento Olimpiclub (C-2/08, EU:C:2009:506); Kempster (C-2/06, EU:C:2008:78); Lucchini, (C-119/05, EU:C:2007:434); i-21 Germany a Arcor (C-392/04 a C-422/04, EU:C:2006:586); Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178), a Kühne & Heitz (C-453/00, EU:C:2004:17). K zásadě překážky věci rozsouzené a rozhodčímu řízení, viz rozsudky Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269), a Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615). Rovněž viz rozbor významu zásady překážky věci rozsouzené, pokud jde o vývoj pravidel upravujících náhradu újmy způsobené porušením unijního práva soudními orgány členského státu, v rozsudku Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513).

6 — Například rozsudky Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178), bod 22 a citovaná judikatura, a Impresa Pizzarotti (C-213/13, EU:C:2014:2067), bod 62.

7 — Viz nedávný rozsudek Impresa Pizzarotti (C-213/13, EU:C:2014:2067).

8 — Ústava ze dne 21. listopadu 1991, změněná a doplněná zákonem č. 429/2003, znovu vyhlášená v Monitorul Oficial al României č. 767 dne 31. října 2003.

9 — Codul de procedură civilă vyhlášený nařízením ze dne 9. září 1865, znovu vyhlášený v Monitorul Oficial al României, částka 1, č. 45 dne 24. února 1948, ve znění pozdějších předpisů, v platnosti do 15. února 2013.

10 pokud po nabytí právní moci rozsudku rozhodl Curtea Constituțională (ústavní soud) o námitce [protiústavnosti] vznesené ve věci tak, že prohlásil za protiústavní zákon, nařízení nebo zvláštní ustanovení zákona nebo nařízení, které je předmětem této námitky, nebo jiných ustanovení napadeného rozhodnutí, která zjevně nemohou být vyčleněna z ustanovení uvedených v rozhodnutí o předložení věci Curtea Constituțională.“

8. Článek 21 odst. 1 zákona č. 554/2004 o správním řízení¹⁰ stanoví, že „opravné prostředky stanovené občanským soudním řádem lze uplatnit proti pravomocným rozhodnutím vydaným orgány ve správním řízení“.

9. Článek 21 odst. 2 zákona č. 554/2004¹¹ stanoví, že „kromě důvodů stanovených v občanském soudním řádu je důvodem pro obnovu řízení rozpor konečných a pravomocných rozsudků se zásadou přednosti práva Společenství upravenou v čl. 148 odst. 2, ve spojení s čl. 20 odst. 2 rumunské ústavy, ve znění pozdějších předpisů“.

10. Podle čl. 175 odst. 1 rumunského daňového řádu¹² lze podat námitky proti jakékoli daňové povinnosti a rovněž proti všem daňovým správním aktům. Taková námitka, která je formou interního správního opravného prostředku, nebrání osobám poškozeným daňovým správním aktem nebo jeho nevydáním předložit věc soudu podle zákona. Podle čl. 188 odst. 2 daňového řádu lze rozhodnutí příslušného orgánu vydané na základě námitky proti daňové povinnosti napadnout u příslušného orgánu ve správním řízení.

11. Vládním nařízením s mocí zákona (Ordonanță de Urgență a Guvernului; dále jen „OUG“) č. 50/2008 byla zavedena daň (označovaná jako „daň ze znečištění životního prostředí“) z motorových vozidel kategorií M1 až M3 a N1 až N3¹³.

III – Skutkové okolnosti, původní řízení, předběžná otázka a řízení před Soudním dvorem

12. Dne 3. května 2007 zakoupil žalobce v původním řízení D. C. Târşia automobil, který byl dříve registrován ve Francii. Jak je uvedeno výše, registrace vozidla v Rumunsku byla v dané době podmíněna předložením dokladu o zaplacení zvláštní daně z motorových vozidel. Dotčené motorové vozidlo bylo registrováno dne 6. června 2007 poté, co uvedený žalobce dne 5. června 2007 uhradil částku 6 899,51 RON z titulu zvláštní daně z motorových vozidel.

13. Žalobce v původním řízení podal následně u občanskoprávního soudu žalobu na vrácení uvedené daně z důvodu, že byla vybrána v rozporu s článkem 90 ES [nyní článek 110 SFEU], neboť se jedná o diskriminační daňové opatření spočívající ve vnitrostátním zdanění výrobků z jiných členských států, které je mnohem vyšší než zdanění obdobných výrobků prodávaných na tuzemském trhu. Občanskoprávním rozsudkem č. 6553/2007 ze dne 13. prosince 2007 Judecătoria Sibiu (soud prvního stupně v Sibiu) žalobě vyhověl a uložil rumunskému státu, aby daň vrátil.

10 — Legea contenciosului administrative č. 554 ze dne 2. prosince 2004, zveřejněný v Monitorul Oficial al României č. 1154 dne 7. prosince 2004, ve znění pozdějších předpisů.

11 — Přijatý čl. 1 odst. 30 zákona č. 262/2007, zveřejněného v Monitorul Oficial al României č. 510 dne 30. července 2007, a zrušeného zákonem č. 299/2011, zveřejněným v Monitorul Oficial al României č. 916 dne 22. prosince 2011. Rozsudkem č. 1039/2012 Curte Constituțională byl poslezně jmenovaný zákon shledán protiústavním.

12 — Přijatý nařízením vlády č. 92 ze dne 24. prosince 2003. Znovu zveřejněn byl v pozměněné a doplněné podobě v Monitorul Oficial al României č. 513 dne 31. července 2007.

13 — Článek 3 nařízení vlády s mocí zákona č. 50/2008, kterým se zavádí daň ze znečištění životního prostředí pro motorová vozidla (Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule) ze dne 21. dubna 2008 (Monitorul Oficial al României, Partea I, č. 327, 25. dubna 2008; dále jen „OUG č. 50/2008“), které vstoupilo v platnost dne 1. července 2008, zavádí kategorie M1 až M3 a N1 až N3. Do kategorie „M“ patří „motorová vozidla s alespoň čtyřmi koly, která jsou určena a konstruována pro přepravu osob“. Do kategorie „N“ patří „motorová vozidla s alespoň čtyřmi koly, která jsou určena a konstruována pro přepravu zboží“. Rovněž viz přílohu II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/46/ES ze dne 5. září 2007, kterou se stanoví rámec pro schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel, jakož i systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla (rámcová směrnice) (Úř. věst. L 263, s. 1).

14. Rumunský stát se však proti uvedenému rozsudku odvolal. Rozsudkem č. 401/2008 Tribunalul Sibiu (okresní soud v Sibiu) jeho odvolání vyhověl a uložil rumunskému státu, aby žalobci vrátil pouze část vybrané daně, a sice rozdíl mezi tím, co bylo zaplaceno dne 5. června 2007 z titulu zvláštní daně z motorových vozidel a částkou vyplývající z použití OUG č. 50/2008 a jím stanovené daně ze znečištění životního prostředí z motorových vozidel¹⁴.

15. Dne 29. září 2011 podal D. C. Târşia u Tribunalul Sibiu návrh na obnovu občanskoprávního řízení, pokud jde o rozsudek č. 401/2008, a to na základě ustanovení čl. 21 odst. 2 zákona č. 554/2004 a rozsudku Soudního dvora ze dne 7. dubna 2011 ve výše uvedené věci Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219), v němž Soudní dvůr určil, že s ohledem na článek 110 SFEU je taková daň, jako je daň ze znečištění životního prostředí z motorových vozidel zavedená OUG č. 50/2008, neslučitelná s unijním právem. Dragoş Constantin Târşia tvrdil, že z důvodu přednosti unijního práva a s ohledem na závěry Soudního dvora v rozsudku Tatu má nárok na vrácení všech zaplacených daní.

16. Podle předkládacího rozhodnutí nebylo v dané fázi řízení možné rozsudek č. 401/2008 vydaný v občanskoprávním řízení napadnout opravným prostředkem u obecných soudů. V občanskoprávním řízení neexistuje žádný opravný prostředek obdobný čl. 21 odst. 2 zákona č. 554/2004, který se týká pravomocných rozsudků, jež jsou v rozporu se zásadou přednosti unijního práva. Tribunalul Sibiu došel proto k závěru, že je nutné položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku podle článku 267 SFEU.

„Mohou se články 17, 20, 21 a 47 Listiny základních práv Evropské unie, článek 6 Smlouvy o Evropské unii, článek 110 Smlouvy o fungování Evropské unie a zásada právní jistoty zakotvená [unijním] právem a judikaturou Soudního dvora vykládat tak, že brání takovým právním ustanovením, jako je čl. 21 odst. 2 zákona č. 554/2004, který stanoví možnost obnovy řízení v případě vnitrostátních soudních rozhodnutí, pokud došlo k porušení zásady přednosti [unijního] práva, výlučně v rámci sporných správních řízení a který neumožňuje obnovu řízení v případě vnitrostátních soudních rozhodnutí vynesených v rámci jiných než sporných správních řízení (občanskoprávní a trestní oblast), pokud došlo k porušení téže zásady přednosti [unijního] práva v těchto rozhodnutích?“

17. Písemná vyjádření předložili D. C. Târşia, rumunská a polská vláda, jakož i Komise. Všechny uvedené strany se zúčastnily řízení, které se konalo dne 27. ledna 2015.

IV – K přípustnosti

18. Mám za to, že předběžná otázka je nepřijatelná v rozsahu, v němž předkládající soud žádá o odpověď na otázku, zda je nemožnost obnovy řízení ohledně vnitrostátních soudních rozhodnutí vydaných v trestním řízení v případech, kdy je porušena zásada přednosti unijního práva, neslučitelná s unijním právem¹⁵.

19. Jak uvádí Polsko v písemném vyjádření, tato část otázky je čistě hypotetická, protože použití zásady překážky věci rozsouzené na trestní rozsudky nemá žádnou souvislost s předmětem původního řízení. Podle ustálené judikatury může Soudní dvůr odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě

14 — Podle jedné z pasáží vyjádření předloženého rumunskou vládou, kterou D. C. Târşia nezpochybňuje, podal posledně jmenovaný dne 13. června 2008 mimořádný opravný prostředek, kterým se domáhal zrušení rozsudku č. 401/2008 vydaného v občanskoprávním řízení; tento opravný prostředek však vzal následně zpět dne 24. září 2008.

15 — Předkládající soud rovněž zmiňuje článek 17 (právo na vlastnictví) a článek 21 (zákaz diskriminace) Listiny. Uvedená ustanovení se vzdáleně týkají otázek dotčených v projednávané věci v tom smyslu, že nárok na vrácení protiprávně vybrané daně patrně v rámci rumunského práva představuje majetkové právo podle čl. 21 odst. 1 a 4 daňového řádu a protiprávnost daně ze znečištění životního prostředí souvisí s diskriminací dovezených ojetých vozidel. Zmíněná ustanovení však nejsou při právní analýze projednávané věci příliš k užítku a nebudou se jimi tedy dále zabývat.

nebo předmětu sporu v původním řízení nebo jedná-li se o hypotetický problém¹⁶. Vzhledem k tomu, že předmětem původního řízení není rozsudek vydaný v trestním řízení, je předběžná otázka nepřípustná v rozsahu, v němž předkládající soud žádá o vyjasnění slučitelnosti rumunského trestního práva procesního s unijním právem.

V – Analýza

A – *K judikatuře Soudního dvora týkající se zásady překážky věci rozsouzené*

20. Unijní právo vnitrostátnímu soudu neukládá, aby nepoužil vnitrostátní procesní pravidla přiznávající rozhodnutí povahu zakládající překážku věci rozsouzené i přesto, že by to umožnilo napravit porušení unijního práva dotčeným rozhodnutím¹⁷. Na základě unijního práva se tedy účastníci řízení nemohou dovolávat rozhodnutí Soudního dvora vydaného po uplynutí příslušné lhůty s cílem dosáhnout nápravy nesprávného rozhodnutí, které bylo případně možno napadnout v relevantní lhůtě. Podle unijního práva chrání zásada překážky věci rozsouzené právě uvedené nesprávné rozhodnutí¹⁸.

21. Situace se však změní, pokud určitá norma *členského státu* stanoví výjimku ze zásady překážky věci rozsouzené. Je-li tomu tak, musí být taková výjimka použitelná i na rozhodnutí dotýkající se unijního práva, která jsou obdobná věcem čistě vnitrostátní povahy, na něž se dotčená výjimka vztahuje. Výjimka ze zásady překážky věci rozsouzené stanovená členským státem nesmí být formulována tak, aby v praxi znemožňovala nebo nadměrně ztěžovala výkon práv přiznaných unijním právem¹⁹.

22. Soudní dvůr například rozhodl, že výjimky ze zásady překážky věci rozsouzené použitelné podle vnitrostátních právních předpisů členského státu mohou být v zájmu právní jistoty podmíněny dodržáním přiměřených prekluzivních lhůt pro podání žaloby. Takové lhůty však nesmí prakticky znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných unijním právem²⁰.

23. Naproti tomu, pokud se spor netýká vnitrostátní výjimky ze zásady překážky věci rozsouzené, jíž se žalobce dovolává za účelem uplatnění unijních práv, jako je tomu v původním řízení, nýbrž námitky širokého výkladu pravidel členského státu upravujících zásadu překážky věci rozsouzené, která chrání *vnitrostátní* rozsudky, jež mohou být neslučitelné s unijním právem, je namístež uvést, že Soudní dvůr upřednostňuje zásadu přednosti unijního práva před zásadou překážky věci rozsouzené²¹.

24. Než budu pokračovat ve své analýze, připomenu další dva zásadní rozsudky, konkrétně Kühne & Heitz (C-453/00, EU:C:2004:17), a Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513). Rozsudek Kühne & Heitz se týkal podmínek, za nichž byl správní orgán povinen přezkoumat jedno ze svých pravomocných rozhodnutí, které bylo v rozporu s pozdějším rozsudkem Soudního dvora. Rozsudek Kühne & Heitz se

16 — Rozsudek Ęrsekcsanádi Mezőgazdasági (C-56/13, EU:C:2014:352), bod 36 a citovaná judikatura.

17 — Rozsudek Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178, bod 21. Uvedené pravidlo úzce souvisí s povinností navrhovatelů, kteří se dovolávají práv vyplývajících z unijního práva, dodržet přiměřené lhůty pro zahájení řízení stanovené právem daného členského státu. Jinými slovy, skutečností, že Soudní dvůr případně rozhodl o existenci porušení unijního práva, není obecně dotčen počátek běhu promlčecí lhůty. Uvedené povinnosti lze navrhovatele zprostit jen tehdy, pokud dotčený orgán, který ve věci pochybil, brání navrhovateli ve včasném zahájení řízení. Viz rozsudek Iaia a další (C-452/09, EU:C:2011:323), body 17, 18, 21 a 22, jakož i citovaná judikatura.

18 — Obdobně viz stanovisko generálního advokáta Geelhoeda ve věci Lucchini, (C-119/05, EU:C:2006:576), bod 46.

19 — Rozsudky Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178), bod 22 a citovaná judikatura, a Impresa Pizzarotti (C-213/13, EU:C:2014:2067), bod 62.

20 — Rozsudek Kempter (C-2/06, EU:C:2008:78), body 58 a 59. Obdobně viz rozsudky Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269), a Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615).

21 — Viz rozsudky Impresa Pizzarotti (C-213/13, EU:C:2014:2067); Fallimento Olimpiclub (C-2/08, EU:C:2009:506), a Lucchini (C-119/05, EU:C:2007:434). Například v rozsudku Lucchini Soudní dvůr v bodě 62 uvedl, že „posouzení slučitelnosti podpor nebo režimu podpor se společným trhem spadá do vylučné pravomoci Komise, jejíž činnost je přezkoumatelná soudem Společenství. Toto pravidlo je ve vnitrostátním právním řádu závazné v důsledku zásady přednosti práva Společenství“. V bodě 61 rozsudku Impresa Pizzarotti Soudní dvůr poznamenal, že se „[r]ozsudek Lucchini týkal zcela zvláštní situace, ve které šlo o zásady, jimiž se řídí dělba pravomocí mezi členské státy a Evropskou unií v oblasti státních podpor“.

tedy týkal nižší úrovně rozhodování, než je věc v původním řízení, a konkrétně otázky, zda měl nizozemský daňový orgán povinnost přezkoumat pravomocné správní rozhodnutí s ohledem na pozdější rozsudek Soudního dvora. Od projednávané věci se navíc liší z obdobných důvodů, jaké Soudní dvůr uvedl v rozsudku Kapferer²².

25. Rozsudek Köbler se týkal povinnosti členských států nahradit škodu způsobenou nejvyšším soudem v rámci vnitrostátního soudního systému – v uvedeném případě rakouského – z důvodu neslučitelnosti dotčeného rozhodnutí s unijním právem. Rozsudek Köbler se tedy týká pouze situace, která případně vznikne až *po* skončení původního řízení, tedy možné žaloby na náhradu škody podané proti rumunskému státu v případě, že by vrácení daně ze znečištění životního prostředí nebylo možné²³.

26. Jak vyplývá z výše uvedené analýzy, neexistuje zatím žádný rozsudek Soudního dvora, který by se týkal situace, v jaké se nachází D. Târşia. Právní otázky vyplývající z původního řízení je sice nutné řešit na základě ustálené judikatury Soudního dvora k zásadě překážky věci rozsouzené, je však nutné je posuzovat zejména s ohledem na zásady unijního práva týkající se práva na účinnou soudní ochranu. Těmito otázkami se budu nyní zabývat.

B – Posouzení napadených vnitrostátních pravidel z hlediska jejich slučitelnosti s unijním právem.

1. Umožňuje rumunské procesní právo účinnou soudní ochranu dotčených práv vyplývajících z unijního práva?

27. Připomínám, že v projednávané věci stanoví rumunské právo možnost zrušení pravomocného rozsudku, který s ohledem na pozdější judikaturu Soudního dvora může být v rozporu s unijním právem. Dotčená vnitrostátní ustanovení se však týkají pouze rozsudků vydaných ve správním řízení. Není možné se jich dovolávat ke zrušení rozsudku vydaného v občanskoprávním řízení. To platí i přesto, že rumunské právo upravuje také možnost zrušení rozsudků vydaných v občanskoprávním řízení, jež jsou následně shledány protiústavními na základě (pozdějšího) nálezu rumunského ústavního soudu.

28. Nejprve je třeba připomenout existenci vnějších omezení povinnosti loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 SEU, která je uložena členským státům, včetně jejich soudů. V rámci uvedené spolupráce „učiní [členské státy] veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají ze Smluv“ a „zdrží se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Unie“. Tuto povinnost je třeba vykládat ve spojení s čl. 19 odst. 2 SEU, který stanoví, že „[č]lenské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie“.

22 — V bodě 23 rozsudku Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178) Soudní dvůr uvedl, že „[i] kdyby totiž bylo možné zásady vytyčené v [rozsudku Kühne & Heitz] vztáhnout na souvislosti, které se jako ve věci v původním řízení týkají pravomocného soudního rozhodnutí, je namístě připomenout, že tentýž rozsudek podmiňuje povinnost dotčeného orgánu na základě článku 10 ES přezkoumat konečné rozhodnutí, o němž se jeví, že bylo přijato za porušení práva Společenství, podmínkou, že uvedený orgán má na základě vnitrostátního práva pravomoc vzít zpět toto rozhodnutí (viz body 26 a 28 uvedeného rozsudku). V projednávaném případě však postačuje uvést, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že výše uvedená podmínka není splněna“.

23 — Zde je namístě uvést dva příklady z finské judikatury. V roce 2013 Nejvyšší správní soud rozhodl, že žaloby na vrácení DPH odvedené z titulu daně z motorových vozidel v rozporu s výkladem přijatým Soudním dvorem v rozsudku Komise v. Finsko (C-10/08, EU:C:2009:171) nelze podat po uplynutí obecné prekluzivní lhůty pěti let platné v daňových záležitostech (viz KHO 2013:199). Naproti tomu Nejvyšší soud došel k závěru, že takové zdanění je důvodem vzniku odpovědnosti státu za způsobenou újmu v souladu s judikaturou Francovich (viz KKO 2013:58).

29. Soudní dvůr rozhodl, že „[c]o se týče procesních prostředků, které mají upravit členské státy [...] Smlouva o FEU ani článek 19 SEU nezamýšlely vytvořit před vnitrostátními soudy za účelem zachování unijního práva jiné právní prostředky než ty, které zavádí vnitrostátní právo“²⁴. Soudní dvůr dodal, že „jinak by tomu bylo pouze tehdy, kdyby ze *struktury* dotčeného vnitrostátního právního řádu vyplývalo, že neexistuje žádný procesní prostředek umožňující, ani incidenčně, zajistit dodržování práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, nebo kdyby jednotlivci museli za účelem přístupu k soudu porušit právo“²⁵. (kurziva provedena autorem stanoviska).

30. Každý, jehož práva zaručená unijním právem byla porušena, má rovněž právo na účinnou právní ochranu zaručenou čl. 47 odst. 1 Listiny. Je nepochybné, že při odmítnutí vrácení části zvláštní daně z motorových vozidel odpovídající dani ze znečištění životního prostředí v rozporu s článkem 110 SFEU rumunské orgány uplatňovaly unijní právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny. Pokud členský stát ukládá daň v rozporu s primárním, a dokonce i sekundárním právem Evropské unie, musí nutně existovat nezbytná věcná souvislost mezi dotčenými opatřeními členského státu a hmotným unijním právem²⁶. Judikatura Soudního dvora rovněž potvrzuje, že pokud se určitá osoba domáhá soudní ochrany za účelem nápravy porušení unijního práva v souvislosti s jeho provedením členským státem, jsou soudy členského státu vázány všemi požadavky článku 47 Listiny²⁷.

31. Připomínám, že při neexistenci unijní právní úpravy v oblasti vrácení neoprávněně vybraných vnitrostátních daní je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby na základě zásady procesní autonomie členských států určil příslušné soudy a upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která daňovým poplatníkům vyplývají z unijního práva. Členské státy jsou však v každém případě zodpovědné za zajištění účinné ochrany těchto práv. Procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která daňovým poplatníkům vyplývají z unijního práva, nesmějí být upraveny takovým způsobem, aby v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem²⁸.

32. V tomto ohledu rumunské právní předpisy a konkrétněji daňový řád upravují přístup ke správním a daňovým soudům prvního stupně či případně ke správním a daňovým senátům odvolacích soudů²⁹ v případech, kdy jsou napadána rozhodnutí daňových orgánů, včetně nároků na vrácení protiprávně vybraných daní³⁰. Takové možnosti nápravy se patrně uplatní rovněž v případech, kdy jsou taková daňová rozhodnutí napadena s ohledem na práva vyplývající z unijních právních předpisů. Rumunské právní předpisy *prima facie* zajišťují účinnou soudní ochranu takových práv.

33. Článek 21 odst. 2 zákona č. 554/2004 o správním řízení navíc umožňuje zrušení pravomocných rozhodnutí orgánů vydaných ve správním řízení, mohou-li být taková rozhodnutí neslučitelná s unijním právem s ohledem na pozdější rozsudek Soudního dvora. Ve světle výše uvedené judikatury Soudního dvora týkající se konkrétní otázky překážky věci rozsouzené jde výše uvedené ustanovení nad rámec požadovaný unijním právem³¹.

24 — Rozsudek Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625), bod 103, který odkazuje na rozsudek Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163), bod 40.

25 — Rozsudek Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625), bod 104.

26 — Rozsudek Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105), bod 24.

27 — Rozsudek DEB (C-279/09, EU:C:2010:811).

28 — Rozsudek Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation (C-362/12, EU:C:2013:834), body 31 a 32.

29 — Rozdělení příslušnosti mezi správní a daňové soudy prvního stupně a správní a daňové senáty odvolacích soudů rozhodující v prvním stupni je stanoveno v článku 10 zákona č. 554/2004 o správním řízení.

30 — Článek 21 odst. 4 a články 113, 175 a 188 daňového řádu.

31 — Viz bod 20 výše.

2. Otázky unijního práva vyplývající z nejasnosti relevantních rumunských procesněprávních předpisů

34. Jak jsem již nicméně uvedl, *všechny* vnitrostátní procesní předpisy, které jsou relevantní pro uplatňování unijního práva, včetně výjimek ze zásady překážky věci rozsouzené, musí být slučitelné s právem na účinnou právní ochranu a zásadami efektivy a rovnocennosti. V projednávané věci vznikají obtíže v důsledku zřejmé vnitřní nejednoznačnosti rumunských procesních předpisů v rozhodné době, kdy D. Târşia podal v červnu 2007 u občanskoprávního soudu žalobu na vrácení zvláštní daně z motorových vozidel³².

35. Mám za to, že nejednoznačnost rumunských procesních předpisů byla patrně neslučitelná s článkem 47 Listiny a požadavky unijního práva na právní jistotu a mohla v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat vrácení daně ze znečištění životního prostředí z motorových vozidel, jež byla neslučitelná s unijním právem.

36. Je třeba připomenout, že soudní rozhodnutí, které tvoří překážku vrácení daně ze znečištění životního prostředí a které předcházelo vydání rozsudku Soudního dvora ve věci Tatu, (C-402/09, EU:C:2011:219), bylo vydáno občanskoprávním odvolacím soudem (Tribunalul Sibiu) v občanskoprávním řízení na základě odvolání rumunského státu proti rozsudku prvního stupně vydanému v občanskoprávním řízení Judecătoria Sibiu. Také původní řízení je vedeno před stejným občanskoprávním odvolacím soudem, tedy před Tribunalul Sibiu.

37. Komise v písemném vyjádření uvádí, že obdobné žaloby byly v Rumunsku podány jednak u správních soudů a jednak u soudů občanskoprávních. Je proto matoucí, že rumunská vláda na jednání uvedla, že *občanskoprávní soudy zcela postrádají příslušnost k projednávání takových věcí* a že jakékoli rumunské občanskoprávní soudy, k nimž je obdobná žaloba podána, jsou oprávněny a dokonce povinny vznést ze svého podnětu otázku své nepřislušnosti.

38. Existuje tedy zjevně nejasnost o správném soudním postupu při vrácení daně dotčené v projednávané věci³³. Bez ohledu na to, jaký postup je správný v současné době, zůstává skutečností, že pravomocný (rumunský) rozsudek vydaný v občanskoprávním řízení (rozsudek Tribunalul Sibiu č. 401/2008), kterým byl zamítnut nárok na vrácení části zvláštní daně z motorových vozidel odpovídající dani ze znečištění životního prostředí, představuje překážku věci rozsouzené. Takto vznikl právní problém dotčený v projednávané věci.

39. Existuje však pochybnost o tom, které rumunské soudy mají (měly) pravomoc projednávat nároky na vrácení protiprávně vybrané daně ze znečištění životního prostředí v rozhodné době. Mám za to, že rumunské právo je v tomto ohledu nejasné. Právě tato skutečnost je jádrem problému, zejména pokud jde o článek 47 Listiny.

32 — Ve spise není uvedeno datum zahájení řízení.

33 — Na jednání D. C. Târşia uvedl, že tato otázka byla vyjasněna rumunským Vrchním kasačním soudem v rozhodnutí 24/2011 dříve, než zahájil druhé řízení, v němž se chtěl dovolávat výjimky ze zásady překážky věci rozsouzené, ale až po podání původní žaloby vycházející z úhrady zvláštní daně z motorových vozidel.

3. Článek 47 Listiny a právo na účinnou právní ochranu

40. Článek 47 odst. 1 Listiny stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem³⁴. Podle důvodové zprávy k článku 47 je odstavec 1, který zakotvuje právo na účinnou právní ochranu, založen na ochraně vyplývající z článku 13 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP), ale jde zároveň nad její rámec³⁵. Dále uvádím, že podle čl. 52 odst. 3 Listiny, pokud Listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným EÚLP, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená úmluva, ale toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu.

41. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se čl. 6 odst. 1 EÚLP musí být systémy soudního přezkumu „dostatečně soudržné a jasné“, aby zajišťovaly „praktické a účinné právo na přístup“ k soudu³⁶. Jsou-li pravidla „natolik složitá“, že způsobují „právní nejistotu“, dochází k porušení čl. 6 odst. 1³⁷. Evropský soud pro lidská práva také rozhodl, že prostředky nápravy před soudem musí „obsahovat dostatečné pojistky, které zabrání nedorozumění ohledně postupů využití dostupných prostředků nápravy“³⁸. K porušení práva na přístup k soudu může vést rovněž nepřiměřený výklad procesního požadavku³⁹. Evropský soud pro lidská práva nedávno zopakoval, že „státní orgány by měly respektovat a uplatňovat vnitrostátní právní předpisy předvídatelným a konzistentním způsobem“ a „stanovené náležitosti musí být v praxi natolik rozpracované a transparentní, aby zajišťovaly právní a procesní jistotu“⁴⁰. Procesní pravidla mají sloužit zájmům právní jistoty a řádné správy soudnictví. Nemají „tvořit překážku, která by bránila posouzení věci samé příslušným soudem“⁴¹.

42. Připomínám dále, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je „zásada právní jistoty [...] obecnou zásadou unijního práva, která vyžaduje obzvláště to, aby právní úprava, která vyvolává nepříznivé důsledky pro jednotlivce, byla jasná a přesná a její použití bylo pro právní subjekty předvídatelné“ (kurziva provedena autorem stanoviska)⁴².

43. Mám za to, že ve světle výše uvedeného způsobuje nejasnost ohledně správného soudního postupu při vrácení daní vybraných v rozporu s unijním právem porušení článku 47 Listiny, a to z hlediska práva na účinnou právní ochranu i práva na přístup ke spravedlnosti. To platí tím více, pokud by rozhodnutí vydané zcela nepřislušným občanskoprávním soudem mohlo tvořit překážku věci rozsouzené v tom smyslu, že by představovalo překážku dalšímu řízení o vrácení daně před příslušným soudem, ať už jde o soud občanskoprávní nebo správní. Mám za to, že předkládajícímu soudu v projednávané věci přísluší provést posouzení rumunského procesního práva jako celku z hlediska účinné soudní ochrany, pokud jde o vrácení protiprávně vybraných daní ze znečištění životního prostředí z motorových vozidel⁴³.

34 — Článek 47 Listiny doplňuje další konkrétnější prostředky ochrany, jako je požadavek, aby věc byla projednána spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem, a aby bylo každému umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován.

35 — V důvodové zprávě je dále uvedeno, že čl. 47 druhý pododstavec, který zakotvuje mimo jiné právo na spravedlivé projednání, odpovídá čl. 6 odst. 1 EÚLP.

36 — Rozsudek ESLP De Geouffre de la Pradelle v. Francie ze dne 16. prosince 1992, částka A, č. 253-B, § 35.

37 — Tamtéž, bod 33. Rovněž viz rozsudek ESLP Maširević v. Srbsko ze dne 11. února 2014, č. 30671/08, § 48.

38 — Rozsudek ESLP Bellet v. Francie ze dne 4. prosince 1995, částka A, č. 333-B, § 37.

39 — Rozsudek ESLP Běleš a další v. Česká republika, č. 47273/99, §§ 50 a 51, ESLP 2002-IX. Rozsudek ESLP Omerović v. Chorvatsko (č. 2) ze dne 5. prosince 2013, č. 229898, § 39, kde soud připomněl, že „obzvláště restriktivní výklad procesního pravidla může stěžovatele zbavit práva na přístup k soudu“.

40 — Rozsudek ESLP Maširević v. Srbsko ze dne 11. února 2014, č. 30671/08, § 50 a citovaná judikatura. Uvedená věc se týká výkladu procesního pravidla Nejvyšším soudem, který byl důvodem vzniku právní nejistoty, a to i pro právníky. Zejména viz zejména § 51.

41 — Rozsudek ESLP Omerović v. Chorvatsko (č. 2) ze dne 5. prosince 2013, č. 22980/09, § 39.

42 — Rozsudek Akzo Nobel Chemicals a Akros Chemicals v. Komise (C-550/07 P, EU:C:2010:512), bod 100 a citovaná judikatura.

43 — Připomínám nicméně, že v bodě 60 rozsudku DEB (C-279/09, EU:C:2010:811), Soudní dvůr rozhodl, že zásada účinné soudní ochrany podléhá přiměřeným omezením.

4. Znemožňují či nadměrně ztěžují relevantní rumunské procesní předpisy v praxi vrácení daně ze znečištění životního prostředí?

44. Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že je třeba „každý případ, kdy vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje výkon práv jednotlivci, která jim přiznává unijní právní řád, [...] analyzovat s přihlédnutím k úloze tohoto ustanovení v rámci řízení jako celku, jeho průběhu a jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních orgánů. Z tohoto hlediska je třeba případně zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například právo na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení“⁴⁴.

45. Na tomto místě je třeba nejdříve upozornit, že vnitrostátní soud a všichni zúčastnění, kteří předložili vyjádření, mají podle všeho za to, že čl. 21 odst. 2 zákona č. 554/2004 nelze v občanskoprávním řízení použít. Zdá se mi to logické, neboť rumunské procesní právo pečlivě rozlišuje mezi různými formami soudního řízení. V takovém případě nelze ustanovení vymezující oblast působnosti zákona č. 554/2004 vykládat způsobem, který by umožňoval jeho použití občanskoprávními soudy ve sporech, které spadají do věcné působnosti správního či daňového práva. Pokud by však taková možnost existovala, musel by vnitrostátní předkládající soud vyložit relevantní vnitrostátní ustanovení takovým způsobem, aby přispívala k dosažení souladu s unijním právem⁴⁵.

46. Je na vnitrostátním předkládajícím soudu, aby posoudil, zda dotčené rumunské předpisy v praxi znemožňují nebo nadměrně ztěžují vrácení daně ze znečištění životního prostředí vybrané v rozporu s unijním právem. Postačí však uvést, že právě takový účinek má patrně nejasnost v tom, zda mají být za účelem vrácení daně ze znečištění životního prostředí z motorových vozidel uplatněny občanskoprávní nebo správní prostředky nápravy.

5. Zásady rovnocennosti a rovnosti před zákonem

47. Dragoş Constantin Târşia tvrdí, že vyloučení možnosti použít výjimku ze zásady překážky věci rozsouzené stanovené v čl. 21 odst. 2 zákona č. 554/2004 v občanskoprávním řízení by bylo neslučitelné se zásadou rovnosti před zákonem vyjádřenou v článku 20 Listiny a se zásadou rovnocennosti.

48. Dodržování zásady rovnocennosti předpokládá, že dotčené vnitrostátní pravidlo se použije bez rozdílu na žaloby, které jsou založeny na *porušení unijního práva*, i na žaloby založené na *porušení vnitrostátního práva*, mají-li podobný předmět a důvody⁴⁶.

49. Mám za to, že z výše uvedeného vyplývá, že z hlediska unijního práva neexistuje s ohledem na zásadu rovnocennosti žádná překážka, která by bránila rumunskému právu uplatňovat výjimku ze zásady překážky věci rozsouzené ve správním řízení týkajícím se unijního práva a zároveň takovou výjimku neuplatňovat v občanskoprávním řízení se stejným předmětem. Zásada rovnocennosti vyžaduje rovné zacházení se srovnatelnými nároky vycházejícími z vnitrostátního práva na straně jedné a nároky vycházejícími z unijního práva na straně druhé, nikoli rovnocennost různých forem řízení podle vnitrostátního práva⁴⁷.

44 — Rozsudek Surgicare – Unidades de Saúde (C-662/13, EU:C:2015:89), bod 28 a citovaná judikatura.

45 — Například rozsudek Impact (C-268/06, EU:C:2008:223), bod 54.

46 — Rozsudek Surgicare – Unidades de Saúde (C-662/13, EU:C:2015:89), bod 30.

47 — Rozsudek ÖBB Personenverkehr (C-417/13, EU:C:2015:38), bod 74.

50. V každém případě je u pravomocných rozsudků vydaných v občanskoprávním, trestním a správním řízení přiměřené, pokud v takových řízeních vycházejí odchytky od zásady překážky věci rozsouzené z odlišných důvodů⁴⁸. Účinky těchto rozsudků jsou odlišné a odlišné jsou i právně-politická hlediska relevantní pro stanovení případných výjimek ze zásady překážky věci rozsouzené. V případě rozsudků vydaných v občanskoprávním řízení mají otázky právní jistoty a stability právních vztahů potvrzených pravomocným rozsudkem zásadní význam. Naproti tomu podmínky obnovy řízení ohledně trestního rozsudku by v zájmu protiprávně odsouzené osoby neměly být nadměrně přísné. Ve správním právu může zájem na ochraně práv jednotlivců společně se zásadou legality odůvodňovat flexibilnější přístup k obnově řízení ohledně pravomocných rozsudků, než je tomu v případě občanskoprávních rozsudků.

51. Tvrzení D. C. Târşii, že omezení působnosti výjimky ze zásady překážky věci rozsouzené na oblast správního řízení týkajícího se unijního práva je neslučitelné se zásadou rovnosti před zákonem, je tedy neodůvodněné. Připomínám, že k porušení zásady rovnosti před zákonem může dojít pouze, jsou-li relevantní situace srovnatelné⁴⁹. To neplatí, pokud jde o důvody zrušení pravomocných rozsudků vydaných v občanskoprávním a ve správním řízení. V situacích, kdy je určité vnitrostátní ustanovení neslučitelné s unijním právem s ohledem na pozdější rozsudek Soudního dvora, může být namísto zrušit pravomocné správní rozhodnutí v neprospěch státního orgánu členského státu a zároveň může být zrušení pravomocného rozsudku vydaného v občanskoprávním řízení, kterým se upravuje soukromoprávní vztah mezi dvěma jednotlivci, nevhodné z důvodů právní jistoty. Takové legislativní řešení, jaké je uplatňováno v Rumunsku, které tuto možnost připouští ve správním řízení, ale vylučuje ji v řízení občanskoprávním, tedy není samo o sobě v rozporu se zásadou rovnosti před zákonem.

52. Rovnost před zákonem však není totéž co zásada rovnocennosti. Jak uvádí Komise ve svém vyjádření, pokud rumunské právo stanoví rovněž výjimku ze zásady překážky věci rozsouzené ve světle pozdější judikatury vnitrostátního ústavního soudu, která zpochybňuje správnost dřívějších soudních rozhodnutí (a jde napříč všemi oblastmi příslušnosti v daném státě)⁵⁰, může ze zásady rovnocennosti vyplývat nutnost použít stejný postup i u rozsudků Soudního dvora týkajících se unijního práva⁵¹.

53. Uznávám sice, že tato otázka může jít nad rámec řízení o předběžné otázce⁵², ale mám za to, že je v rozporu se zásadou rovnocennosti, může-li pozdější rozhodnutí ústavního soudu vést k obnově řízení ohledně dřívějšího pravomocného rozsudku vydaného v občanskoprávním řízení a umožňovat vrácení protiprávně vybrané daně, a zároveň toto není možné u rozsudku Soudního dvora. V takovém případě je ochrana práv vycházejících z vnitrostátního ústavního pořádku širší než ochrana práv vyplývajících z unijního práva a posledně jmenovaná práva tedy nepožívají rovnocenné ochrany jako prvně uvedená kategorie práv vycházejících z vnitrostátního práva. S ohledem na čl. 322 odst. 9 rumunského občanského soudního řádu existuje obdobná asymetrie, pokud jde o účinky rozsudků Evropského soudu pro lidská práva ve srovnání s rozsudky Soudního dvora.

48 — Z dostupných zdrojů vyplývá, že většina právních řádů států Evropské unie nestanoví stejné důvody pro uplatnění výjimky ze zásady překážky věci rozsouzené v občanskoprávním, trestním a správním řízení.

49 — Připomínám, že zásada rovného zacházení, jejíž zásadní charakter je zakotven v článku 20 Listiny, vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno. Viz rozsudek Chatzi (C-149/10, EU:C:2010:534), body 63 a 64 a citovaná judikatura.

50 — Připomínám, že tento důsledek vyplývá z čl. 322 odst. 10 občanského soudního řádu, který je podle čl. 21 odst. 1 zákona č. 554/2004 použitelný i ve správním řízení.

51 — Komise v tomto smyslu odkazuje na rozsudek Weber's Wine World a další (C-147/01, EU:C:2003:533).

52 — Připomínám, že podle ustálené judikatury může Soudní dvůr v odpovědi na předběžnou otázku zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve své otázce neodkázal. Například viz rozsudek Efir (C-19/12, EU:C:2013:148), bod 27.

VI – Závěry

54. Ve světle výše uvedené analýzy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžnou otázku položenou Tribunalul Sibiu takto:

Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie a zásada efektivity vyplývající z judikatury Soudního dvora nebrání vnitrostátním pravidlům, která umožňují obnovu řízení ohledně vnitrostátních soudních rozhodnutí vydaných ve správním řízení, pokud došlo k porušení zásady přednosti práva Evropské unie, a která zároveň neumožňují obnovu řízení ze stejného důvodu, pokud jde o vnitrostátní soudní rozhodnutí vydaná v občanskoprávním řízení. Tento závěr platí za předpokladu, že je dostatečně jasné, jaký je správný postup nápravy porušení dotčeného práva Evropské unie a pravomocný rozsudek soudu, který měl z vlastního podnětu určit svou nepříslušnost, nemůže bránit nápravě ze strany příslušného soudu.

Zásada rovnocennosti brání vnitrostátním pravidlům, která umožňují obnovu řízení ohledně vnitrostátních soudních rozhodnutí vydaných v občanskoprávním řízení z důvodu pozdějšího nálezů vnitrostátního ústavního soudu nebo rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, ale neumožňují obnovu řízení z důvodu pozdějšího rozsudku Soudního dvora Evropské unie.